

kozással karöltve nyerne megoldást. S tekintve azt a magas színvonalat, a melyen a magyarországi könyvkiadók és könyvkereskedők élite-je áll, nincs is kétségünk arra nézve, hogy a jövőben nálunk is fokozottabb mértékben fog érvényesülni az az elv, hogy ott, a hol lehetséges, az üzleti érdekek mellett s úgyszólván egy költséggel a tudományos czélok is szem előtt tartassanak. Magyarországon még sok bibliografiai feladattal állunk szemben. Ezek egy részének megoldását azonban én az adott viszonyok között csak is a különböző anyagi és szellemi tényezők egyesítésétől merem remélni. És ez lenne egyik szép feladata a bibliografiai társaságnak, a mely fájdalom még mindig nem tud létre jönni. Mellékesen érintettük itt ezt a fontos témát, azonban mielőbb érdemlegesebben is szándékozunk foglalkozni vele.

Visszatérve Heverdle könyvére, sajnálnunk kell azt is, hogy a gyűjteményes vállalatok közül azok, a melyek »forgalomban« ez idő szerint nincsenek, kimaradtak. A már jelzett kereskedelmi szempont kizárólagossága itt is leszállítja a könyv értékét a bibliografiai használhatóság tekintetében. Végül teljesen hasznavehetetlennek kell minősítenünk a könyv végső részét, a mi a »színművészetre vonatkozó művek« jegyzéke akarna lenni. Egy oldalra terjed az egész s nagy fokú hiányosságának jellemzésére legyen elég fölemlítenünk, hogy oly művek is hiányoznak belőle, mint pl. Bayernek és Váli Bélának a magyar színművészet történetéről írt pályakoszorús nagy munkái. Mindezek nagy hibák, pedig könnyen el lehetett volna mindannyit kerülni, ha a kellő szak-erők igénybe vételét nem mulasztották volna el.

E—r L.

Magyar Nyomdászok Évkönyve 1902. *Tizenhetedik évfolyam. Kiadja a Könyvnyomdászok Szakköre. A választmány megbízásából szerkesztette, szedette Pavlovszky József Alajos.* Budapest, 1902. 115 l. 8-r.

Derék könyvnyomdász-gárdánk ez évi szellemi beszámolóját egy a metier-n kívül álló fiatal író *Czakó Elemér* dolgozata nyitja meg, a ki már évek óta buzgólkodik a könyvnyomtatás terén érvényesíthető iparművészeti törekvések érdekében. Ez a dolgozata is a könyvnyomtató iparművészet főbb irányelveinek lelkes hangú hirdetése, s azt hisszük, hogy az iparművészeti múzeum jeles könyvtárnokának ily irányú tevékenységét az illetékes szak-körökben a megérdemelt figyelemmel méltányolják.

A szakdolgozatok közt első a *Wandra Lajosé* a színeképződésekről és fokozatos fejlődéseikről. *Körinek József* a nyomtatványoknál alkalmazandó nemzeti jellegű ékítményekről ír. *Horváth Alajostól* a könyvnyomdai hengerek előállításáról, öntéséről és kezeléséről, *Fuchs Zsigmondtól* a fekete festékek gyártásáról, *Novák Józseftől* pedig a mesterszedések czélszerű elrendezéséről

olvashatók dolgozatok. *Káldor Lajos*nak a modern nyomdászat angol úttörőiről írt dolgozata érdekes tünet arra nézve, hogy a modern törekvések már nálunk is szélesebb körökben kezdenek hódítani. S e dolgozat helyes kiegészítéseül *Stalla Márton* alapos érveléssel óvja szaktársait a »divat hóbortjai«-tól. *Janovits Ferencz* a rajzolni tudás fontosságát fejtegeti a nyomdászatban, *Czakó Elemér*nek a Magyar Könyvszemle múlt évi folyamában közölt tanulmányára való hivatkozással s *Rohonczy János* is a modern könyvszedés eszthetikai szempontjait hangsúlyozza. Mint látható ezekből, nyomdászatunkban magasabb törekvések sokat ígérő előjelei mutatkoznak. Különböző szakkérdésekkel foglalkoznak még *Kertész Ernő*, *Sedelmayer Ferencz*, *Radnai Mihály*, *Durmits Imre* (szerzőink és a szedőgép), *Marczevicz Lajos*, *Novák László* és *Wóznér Ignác*. A történelmi részben a fáradhatlan *Firtinger Károly*tól olvashatunk egy szép dolgozatot Tótfalusi Kis Miklós műveiről, az ide vonatkozó irodalom gondos felhasználásával. Azonban a jeles szerzőt az eddigi adatok még mindig nem elégtik ki. Ugy véli, hogy Tótfalusi élettörténete megírásának javarésze, nevezetesen »Amszterdamban történt nyomdászszá és betűmetszővé meg öntővé való kiművelődésének és ebbeli világra szóló eredményeinek részletesebb és hiteles ismertetése még hátra van« s nézete szerint, ha nagy eredményekre nincs is kilátás, »érdemes volna mégis Amszterdamban valamivel behatóbb kutatásokat megkísérleni.« Ehhez a kívánsághoz a magunk részéről készséggel hozzájárulunk, de egyszersmind meg is nyugtathatjuk szerzőt arra nézve, hogy a kutatások fonala nincs elejtve. Maga Dézsi Lajos is, a becses monografia szerzője, folytatja a körülményekhez mért arányokban nyomozásait s mások is buzgólkodnak e téren, a miről folyóiratunk jelen füzeté is bizonyosságot nyújt

A tartalmas évkönyvet a szokásos szakbibliográfia fejezi be.

—r—ó.

Könyvtári Szemle. I. évfolyam 1—7. szám.

Dobrovsky Ágost ismert nevű antikvár f. évi február hó óta könyvárusi katalógusát havonként kétszer, legújabbban havonként egyszer megjelenő Könyvtári Szemle című lappal kapcsolatosan adja ki, melyben könyvtári és bibliográfiai kérdésekkel foglalkozó közlemények foglaltatnak. Csak örülni lehet, ha ilyen kérdések iránt minél többféle organum ébresztgeti és táplálja az érdeklődést s nem lehet tagadni, hogy a Dobrovsky vállalatában több érdekes kis közlemény látott napvilágot. A munkatársak sorában olyan nevekkal is találkozunk, mint *Ferenczi Zoltán*, *Alexander Bernát*, *Marczali* s mások. Nagy mérvű dolgozatokat ilyen helyen senki se kereshet, sőt arra sincs szükség, hogy ilyen kis lap magát kritikái feladatokra hivatottnak képzelje. Pl. a 2-ik számban közölt refleksiók és megjegyzések igen sok téves adat van,